

خودخواهی چیست؟

هنگامی که کسی می گوید: "شما خودخواه هستید"، هیچ شکی نیست که شما فقط مورد انتقاد قرار گرفته اید. پیام منتقد شما روشن است: شما بیش از حد توجه خود را به خواسته ها، نیازها و رفاه خود گذاشته اید، و توجهی به دیگران به اندازه کافی ندارید. رفتار خودخواهانه اغلب به عنوان غیر اخلاقی توصیف می شود. یک شخص خوب اول به فکر دیگران است.

به گفته برخی از کارشناسان، رفتار خودخواهانه نه تنها غیر اخلاقی است، بلکه برای رفاه روانی خود نیز بد است. سونیا لوبومیرسکی، روانشناس مشهور مثبت، مقاله ای را مطرح کرده است که ادعا می کند این تحقیقات از ضرب المثل چینی حمایت می کند: "اگر شما یک زندگی طولانی برای شادی می خواهید، به دیگران کمک کنید.

بنابراین، خودخواهی (اول فکر خود) خوب یا بد است؟ وقتی سوالاتی مثل این مطرح می شود، اولین پاسخ من این است که بپرسید «برای چه (یا چه کسی) خوب است؟» بنابراین سوال عمیق تر، همانطور که می بینم، این است که "چه کسی از خودخواهی سود می برد؟"

فرد خودخواه نمی تواند دوستان خود را حفظ کنند، زیرا به سبب توقعات نابجا، آنان را از دست می دهند. انسانهای خودخواه اگر خدمتی در حق دیگران انجام دهند هرگز آن را فراموش نکرده و همواره آن را به رخ طرف مقابل می کشند. اما اگر دیگران خدمات بزرگی در حق آنها انجام دهند خیلی زود آن را فراموش می کنند و در مقابل زحمات آنان قدردان نیستند. مگر این که امید برخورداری های دیگری داشته و برای جلب منافع بیشتر در مقام قدردانی برآیند، اما چون امید تمتع را از دست دهند همه آن خدمات را فراموش می کنند از این رو قدر ناشناسی یکی از ویژگی های بارز آنها ست.

اما انسانهای وارسته خدمات خود را در حق دیگران فراموش می کنند و هرگز به رخ طرف مقابل نمی کشند و اگر کسی در حق آنان نیکی کند و لو این نیکی ظاهرا بسیار کوچک و کم

اهمیت باشد هرگز آن را فراموش نمی کنند و در فرصت های مناسب وظیفه قدر شناسی را به جای می آورند.

یکی از آثار خودخواهی این است که فرد مبتلا، چون نمی تواند کرامت نفس و مناعت طبع و عزت انسانی را درک نماید و از سویی هواهای نفسانی و تنها جلب منافع و لذائذ مادی و حیوانی برایش مطلوب و پسندیده است، برای جلب منفعت و به کارگیری اخلاق انتفاعی به ثناگویی بیجا و چاپلوسی و تملق می پردازد و بدین و سیله شخصیت انسانی خود را تنزل می دهد.

یکی از آثار سو خودخواهی در روابط اجتماعی این است که انسان خودخواه چون همواره و در همه جا خواهان برتری خویش است، لذا در صورتی که امتیازی برای دیگران ببیند که تفوق خیالی او را از بین برده یا مورد پرستش قرار داده می کوشد به هر وسیله ممکن، امتیاز رقیب خود را ضایع و به نحوی توجیه کند.

همچنین خودخواهی سبب می شود که انسان عیب های خود را پنهان کند و به فکر اصلاح خود نباشد. بسیاری از دزدان و و جنایتکاران خود را افرادی صالح و پاک و خیرخواه می دانند.

خودخواهی چیست؟

در فرهنگ ما از خودخواهی به عنوان یک صفت مطلقا منفی و نامطلوب یاد شده که اغلب موجب برداشت غلط و کج فهمی می شود. و از آنجا که در روانشناسی و اخلاق تعریف مشخص و قطعی برای آن ارائه نشده نیاز به بررسی بیشتر برای درک معنی آن است.

اگر معنی خودخواهی را مترادف با "نارسیسم" یا "خودشیفتگی" یا "خودمحوری" و یا "خودبینی" بدانیم که در آن شخص فقط دنیای درون و خواسته های خودش را درست و بر حق می داند یا به عبارت دیگر چشم و گوشش بر همه چیز کور و کر است به جز علایق خودش، آنگاه این یک صفت منفی و خطرناک است و به درجات مختلف در کودکان، افراد عصبی، دیکتاتورها، جنایتکاران و دیوانگان دیده شده است.

۲- اما اگر خودخواهی به معنای احترام به خواسته ها و شناختن حق خود برای زندگی کردن، عشق ورزیدن به خود و داشتن حقوق طبیعی و نعمت های زندگی باشد آنگاه یک صفت مثبت و ارزشمند است.

ویژگی افراد خودخواه

۱. افراد خودخواه به هر دستاویزی متوسل می شوند تا تصویری که از خودشان در ذهن دارند (خودانگاره)، خراب نشود. این افراد ایده آل گرا هستند و معمولا دنیای محدودی دارند، دنیایی که از بایدهای خیلی زیادی ساخته شده است. افراد خودخواه تمایل عجیبی به تحمیل باورهای خود دارند و همه ی تلاش شان را می کنند تا دیگران را متقاعد کنند که دنیای اعتقادی خودشان برتر است. این افراد اغلب اگر تأییدشان نکنید، از شما بیزار می شوند.

۲. افراد خودخواه معمولا دوستان زیادی دارند، اما فقط به ظاهر، چرا که این افراد صرفا به تعداد دوستان شان اهمیت می دهند و بیشتر دوستی هایشان هیچ کیفیتی ندارند. آنها می توانند طوری رفتار کنند که خیلی جذاب به نظر برسند، اما نیت شان در اصل جذب افرادی است که حباب توهمات شان را پایدارتر می کنند. افراد خودخواه به خوبی می دانند چگونه عده ی زیادی را به خودشان جذب کنند، اما بیشتر با افرادی همراه می شوند که بتوانند به وسیله ی آنها به خودخواهی خود پر و بال بدهند.

۳. افراد خودخواه احساس نقص می‌کنند و دقیقاً به همین دلیل است که از دیگران برای پر کردن خلأ درونی خود استفاده می‌کنند.

۴. افراد خودخواه تحمل دیدگاه‌های مخالف را ندارند. این افراد ارزش دیگران را پایین می‌آورند و آنها را در جایگاه پایین‌تری نسبت به خودشان می‌بینند. افراد خودخواه چون اعتماد به نفس ندارند، در عوض سعی می‌کنند خودشان را با تحقیر کردن دیگران بالا بکشند. این افراد معمولاً حاضر نیستند از نقطه نظرات خود کوتاه بیایند و خیلی اوقات روی دیدگاه‌هایی پافشاری می‌کنند که متأسفانه معتبر و قابل استناد نیستند، چرا که مثلاً برای باهوش‌تر به نظر رسیدن فقط جلد مجلات را می‌خوانند و نسبت به دانسته‌های کم‌عمق خود نیز شدیداً متعصب هستند. اگر با دیدگاه افراد خودخواه مخالفت کنید، ممکن است شما را سخت به باد انتقاد بگیرند.

۵. افراد خودخواه معمولاً روابطشان پایدار نیست. دیگران در نظر این افراد به دو دسته‌ی خیلی خوب و خیلی بد تقسیم می‌شوند. اگر چاپلوسی کنید یا خواسته‌هایشان را برآورده سازید، در دسته‌ی خوب‌ها و در غیر این‌صورت در دسته‌ی بد‌ها قرار خواهید گرفت. به عبارت دیگر، آنها این قابلیت را دارند که در یک لحظه دوست‌تان داشته باشند و در لحظه‌ای دیگر به دشمن‌تان تبدیل شوند.

خودخواه باشیم یا نه؟

پس خودخواهی بد نیست مگر اینکه معنای اول آن در ما ظهور کرده باشد. در بعضی موارد انسان‌ها نه تنها خودخواه نیستند بلکه زندگی و وقت‌شان را بدون هدف وقف دیگران می‌کنند تا جایی که خودشان را به کل فراموش کرده و این مسیر را آنقدر ادامه می‌دهند که در نهایت خسته شده و خود را قربانی خواسته‌ها و علایق دیگران می‌بینند.

مراقب باشید که تا چه اندازه برای دیگران انرژی و زمان اختصاص می دهید و این را بدانید
Page | 5 که بیشترین مسئولیتی که ما بر عهده داریم مسئولیت در قبال خودمان است و باید در ابتدا
به دنبال اهدافی باشیم که از قبل برای آنها برنامه ریزی کرده ایم.